

2023- yil yanvar-iyul oylari uchun
dastlabki ma'lumot

QASHQADARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi:
(75) 221-44-28

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Qashqadaryoda bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, **2023-** yil yanvar-iyul oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **345599,5 ming AQSH** dollariga yetdi va **2022-** yilning yanvar-iyul oylariga nisbatan **326672,9 ming AQSH** dollariga yoki **5,8 %** ga ko'paydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-iyul oylarida ming AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2023- y.: **345599,5** **+5,8 %**
(2022- y.: **326672,9**)

Saldo

2023- y.: **103693,9**
(2022- y.: **19756,3**)

Eksport

2023- y.: **224646,7** **+29,7 %**
(2022- y.: **173214,6**)

Tovarlar: **222685,3**

Xizmatlar: **1961,4**

Import

2023- y.: **120952,8** **-21,2 %**
(2022- y.: **153458,3**)

Tovarlar: **119684,8**

Xizmatlar: **1268,0**

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralari qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

TSAda eksport hajmi **224646,7** ming AQSH dollariga (**29,7 %** ga ko‘paydi) va import hajmi **120952,8** ming AQSH dollariga (**21,2 %** ga kamaydi).

Hisobot davrida **103693,9** ming AQSH dollari qiymatida aktiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

QASHQADARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2023- yil yanvar-iyul oylarida ming AQSH dollari)

Turkiya	XXR	Rossiya Federatsiyasi	BAA	Qozog‘iston
TSA – 69779,6	TSA – 56809,6	TSA – 53220,0	TSA – 26354,9	TSA – 23297,2
Eksport: 59919,0 Import: 9860,6	Eksport: 15583,5 Import: 41226,1	Eksport: 39377,5 Import: 13842,5	Eksport: 26325,2 Import: 29,7	Eksport: 10484,1 Import: 12813,1
 25,3 %	 20,6 %	 19,3 %	 9,6 %	 8,4 %
Pokiston	Polsha	Latviya	Misir	Vetnam
TSA – 14861,6	TSA – 11652,3	TSA – 10972,7	TSA – 7905,1	TSA – 6952,7
Eksport: 13840,5 Import: 1021,1	Eksport: 10632,0 Import: 1020,3	Eksport: 65,1 Import: 10907,6	Eksport: 7889,2 Import: 15,9	Eksport: 6890,4 Import: 62,3
 5,4 %	 4,2 %	 4,0 %	 2,9 %	 2,5 %

Qashqadaryo viloyati jahonning **64** mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Turkiyada (**25,3 %**), XXRda (**20,6 %**), Rossiya Federatsiyasida (**19,3 %**), BAAda (**9,6 %**), Qozog‘istonda (**8,4 %**), Pokistonda (**5,4 %**) va Polshada (**4,2 %**) qayd etilgan.

 Shuningdek, qo‘shni davlatlar bilan o‘zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni iqtisodiy-ijtimoiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko‘rish mumkin.

Xususan, Tojikiston, Qirg‘iz Respublikasi va Qozog‘iston kabi qo‘shni davlatlar bilan TSAda so‘nggi yillarda katta o‘zgarishlar kuzatilyapti.

TASHQI SAVDO PROFITSITI BO‘LGAN ASOSIY UCH DAVLAT

(2023- yil yanvar-iyul oylarida ming AQSH dollari)

Turkiya – 69779,6

Rossiya Federatsiyasi – 53220,0

BAA – 26354,9

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo‘yicha **20** ta yirik hamkor-davlatlar orasidan **12** ta davlatda ijobiy tashqi savdo balansi kuzatilgan. Xususan, Turkiya, Rossiya Federatsiyasi va BAA davlatlari shular jumlasidandir. Qolgan **8** ta davlatlar bilan manfiy tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

QASHQADARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-iyul oylarida ming AQSH dollari)

Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
Turkiya	69181,7	88467,0	69779,6
 <i>Eksport</i>	35765,8	65235,8	59919,0
<i>Import</i>	33415,9	23231,2	9860,6
XXR	52255,6	66524,1	56809,6
 <i>Eksport</i>	14162,6	12218,3	15583,5
<i>Import</i>	38093,0	54305,8	41226,1
Rossiya Federatsiyasi	32406,5	45351,4	53220,0
 <i>Eksport</i>	18974,4	30430,9	39377,5
<i>Import</i>	13432,1	14920,5	13842,5
BAA	824,4	787,6	26354,9
 <i>Eksport</i>	125,5	651,5	26325,2
<i>Import</i>	698,9	136,1	29,7
Qozog'iston	23352,0	14230,4	23297,2
 <i>Eksport</i>	11590,7	5220,9	10484,1
<i>Import</i>	11761,3	9009,5	12813,1
Pokiston	7667,6	5416,8	14861,6
 <i>Eksport</i>	7344,5	5232,0	13840,5
<i>Import</i>	323,1	184,8	1021,1
Polsha	2773,9	7949,6	11652,3
 <i>Eksport</i>	2489,6	6690,8	10632,0
<i>Import</i>	284,3	1258,8	1020,3
Latviya	1126,9	184,8	10972,7
 <i>Eksport</i>	62,4	129,9	65,1
<i>Import</i>	1064,5	54,9	10907,6
Misr	1475,2	990,6	7905,1
 <i>Eksport</i>	1475,2	990,6	7889,2
<i>Import</i>	-	-	15,9
Vetnam	-	1326,7	6952,7
 <i>Eksport</i>	-	1326,6	6890,4
<i>Import</i>	-	0,1	62,3

Davlatlar		2021- y.	2022- y.	2023- y.
Eron Islom Respublikasi		7916,5	15355,8	6630,7
	<i>Eksport</i>	5930,5	12223,2	5302,0
	<i>Import</i>	1986,0	3132,6	1328,7
Qirg'iz Respublikasi		5674,6	13183,8	6556,1
	<i>Eksport</i>	4521,3	9792,2	3519,6
	<i>Import</i>	1153,3	3391,6	3036,5
Hindiston		1263,3	6607,7	5551,1
	<i>Eksport</i>	833,3	3558,0	4258,0
	<i>Import</i>	430,0	3049,7	1293,1
Germaniya		5631,1	14346,2	4533,1
	<i>Eksport</i>	4,6	1167,5	259,0
	<i>Import</i>	5626,5	13178,7	4274,1
Avg'oniston		9211,3	9549,8	4201,3
	<i>Eksport</i>	9200,1	9361,8	4129,5
	<i>Import</i>	11,2	188,0	71,8
Koreya Respublikasi		3603,1	2749,3	3518,5
	<i>Eksport</i>	5,8	256,8	6,6
	<i>Import</i>	3597,3	2492,5	3511,9
Litva		802,8	436,7	3210,7
	<i>Eksport</i>	185,2	-	-
	<i>Import</i>	617,6	436,7	3210,7
Tojikiston		5958,6	2539,0	3164,8
	<i>Eksport</i>	5577,8	694,7	2866,4
	<i>Import</i>	380,8	1844,3	298,4
Italiya		1282,4	3188,3	3086,2
	<i>Eksport</i>	0,0	723,4	903,7
	<i>Import</i>	1282,4	2464,9	2182,5
Belarus Respublikasi		903,4	1466,4	2982,6
	<i>Eksport</i>	433,9	884,2	1223,4
	<i>Import</i>	469,5	582,2	1759,2

QASHQADARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023- yil yanvar-iyul oylari)*

	Hajm ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Qashqadaryo viloyati	345599,5	105,8	100,0
<i>hududlar:</i>			
G'uzor	16399,2	116,6	4,7
Dehqonobod	12901,4	2,0 m.	3,7
Qamashi	8983,7	68,9	2,6
Qarshi	48934,6	59,9	14,2
Koson	19497,2	55,0	5,6
Kitob	21672,2	59,5	6,3
Mirishkor	7926,5	53,6	2,3
Muborak	3980,1	57,6	1,2
Nishon	52199,9	15,5 m.	15,1
Kasbi	69785,2	172,3	20,2
Ko'kdala	5056,8	12,4 m.	1,5
Chiroqchi	6327,9	103,1	1,8
Shahrisabz	6176,7	89,2	1,8
Yakkabog'	14548,1	139,3	4,2
Qarshi sh.	47390,7	106,0	13,7
Shahrisabz sh.	3783,4	71,3	1,1
Boshqalar	35,9	24,6	0,0

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

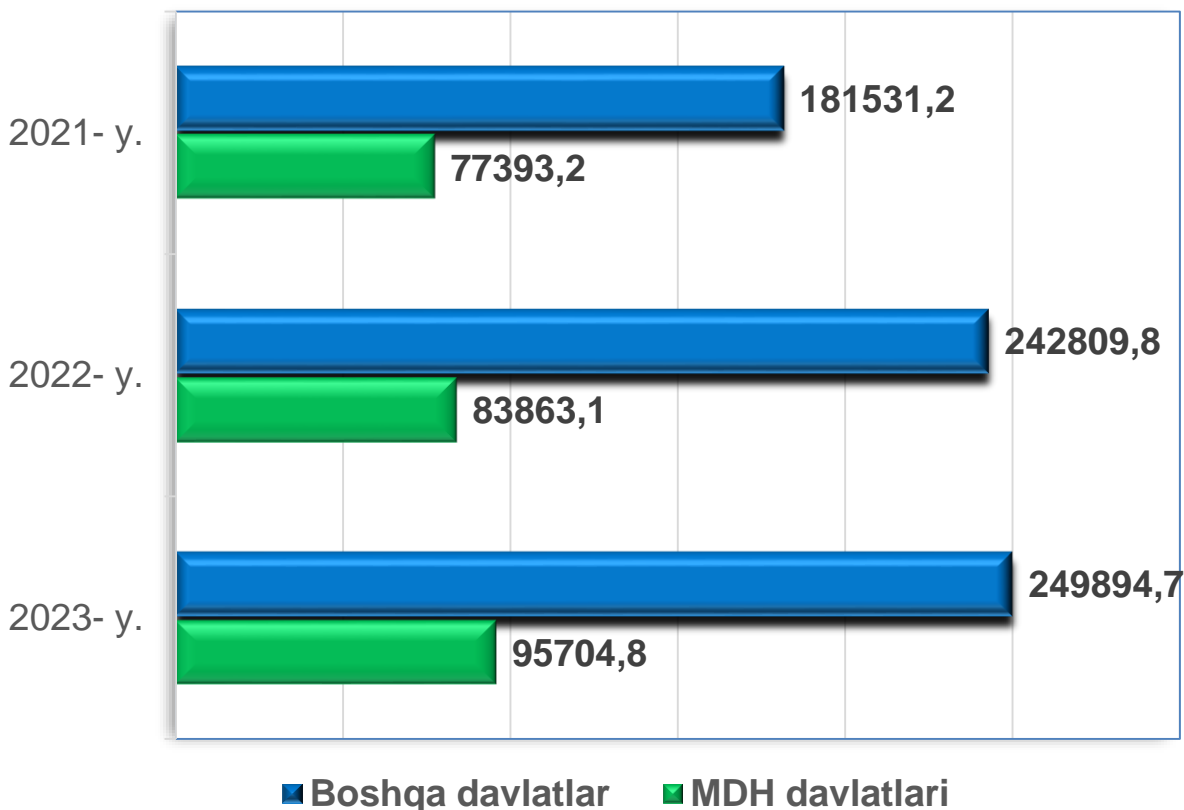

ViLOYAT tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Kasbi tumani **20,2 %** ulush bilan **69785,2** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Shahrisabz shahri **1,1 %** ulush bilan **3783,4** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, Qashqadaryo viloyatining, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan.

QASHQADARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-iyul oylarida ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-iyul oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **27,7** % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2022- yilning mos davriga nisbatan **14,1** % ga ko'paygan.

Qashqadaryo viloyatining boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2023- yilning yanvar-iyul oylarida 2022- yilning mos davriga nisbatan **2,9** % ga ko'paygan va jami TSAdagi ulushi **72,3** % ni tashkil etdi.

Qashqadaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2023- yil yanvar-iyul oylari holatiga ko'ra, **95704,8** ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport **62866,4** ming AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import **32838,4** ming AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

QASHQADARYO VILOYATINING MDH DAVLATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2023- yil yanvar-iyul oylarida ming AQSH dollari)

Rossiya

TSA – 53220,0
Eksport – 39377,5
Import – 13842,5

Qozog'iston

TSA – 23297,2
Eksport – 10484,1
Import – 12813,1

Qirg'iz Respublikasi

TSA – 6556,1
Eksport – 3519,6
Import – 3036,5

Belarus Respublikasi

TSA – 2982,6
Eksport – 1223,4
Import – 1759,2

Tojikiston

TSA – 3164,8
Eksport – 2866,4
Import – 298,4

Ozarbayjon

TSA – 1623,9
Eksport – 1345,7
Import – 278,2

Moldova Respublikasi

TSA – 1789,9
Eksport – 1789,9
Import – 0,0

Ukraina

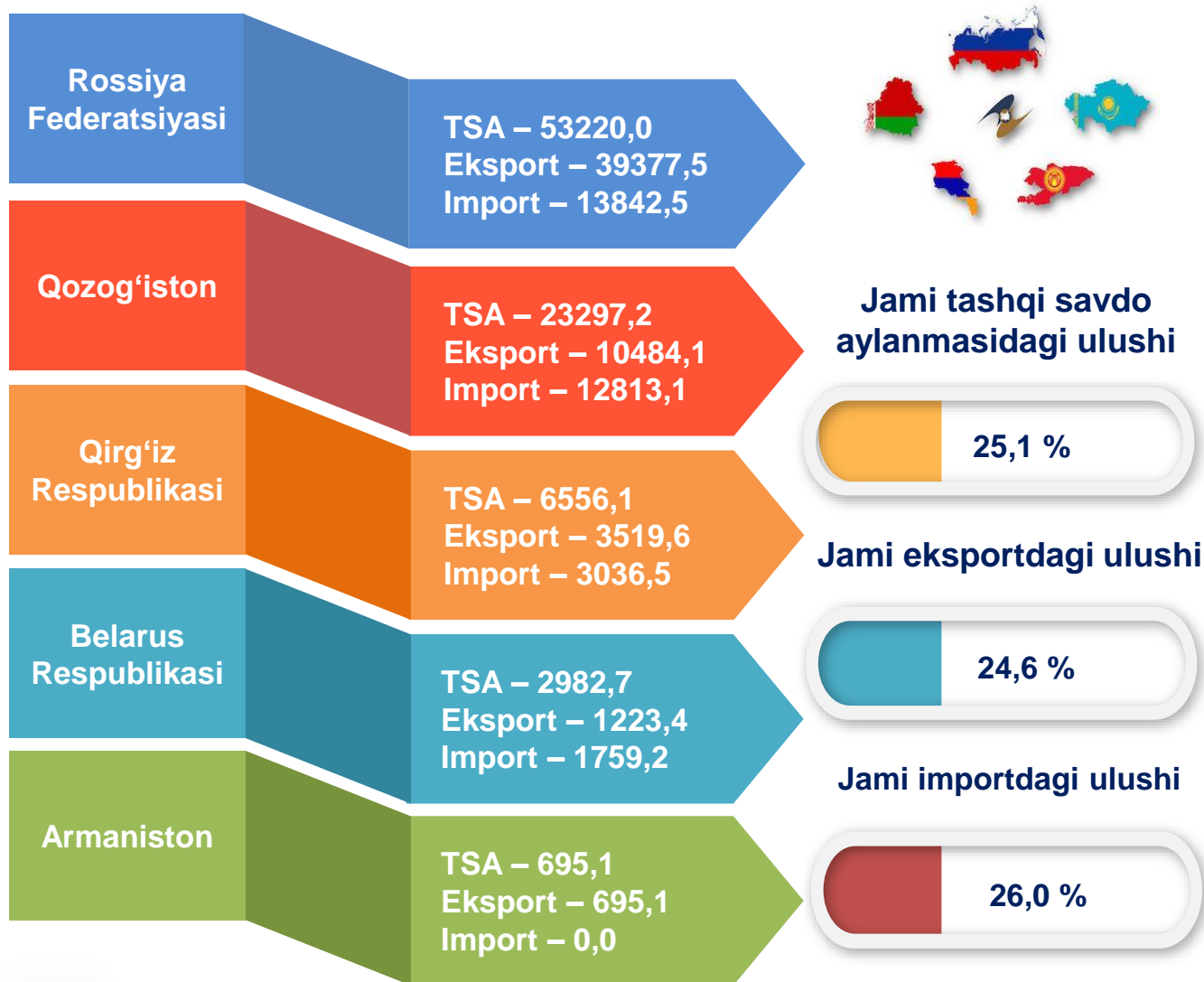
TSA – 805,2
Eksport – 624,0
Import – 181,2

Qashqadaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (**62,6 %**), Qozog'iston (**16,7 %**) hamda Qirg'iz Respublikasi (**5,6 %**) davlatlari bilan qayd etildi.

QASHQADARYO VILOYATINING YEOIIGA A'ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-iyul oylarida ming AQSH dollari, ulushi, % da)

 Qashqadaryo viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a'zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi **86751,1** ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport hajmi **55299,7** ming AQSH dollari, import hajmi esa **31451,3** ming AQSH dollariga yetdi.

Shuni takidlash lozimki, YEOIning a'zo davlatlari (Rossiya Federatsiyasi, Belarus Respublikasi, Qozog'iston, Armaniston va Qirg'iz Respublikasi) o'rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta'minlangan bo'lib, yagona bojxona tizimiga ega bo'lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

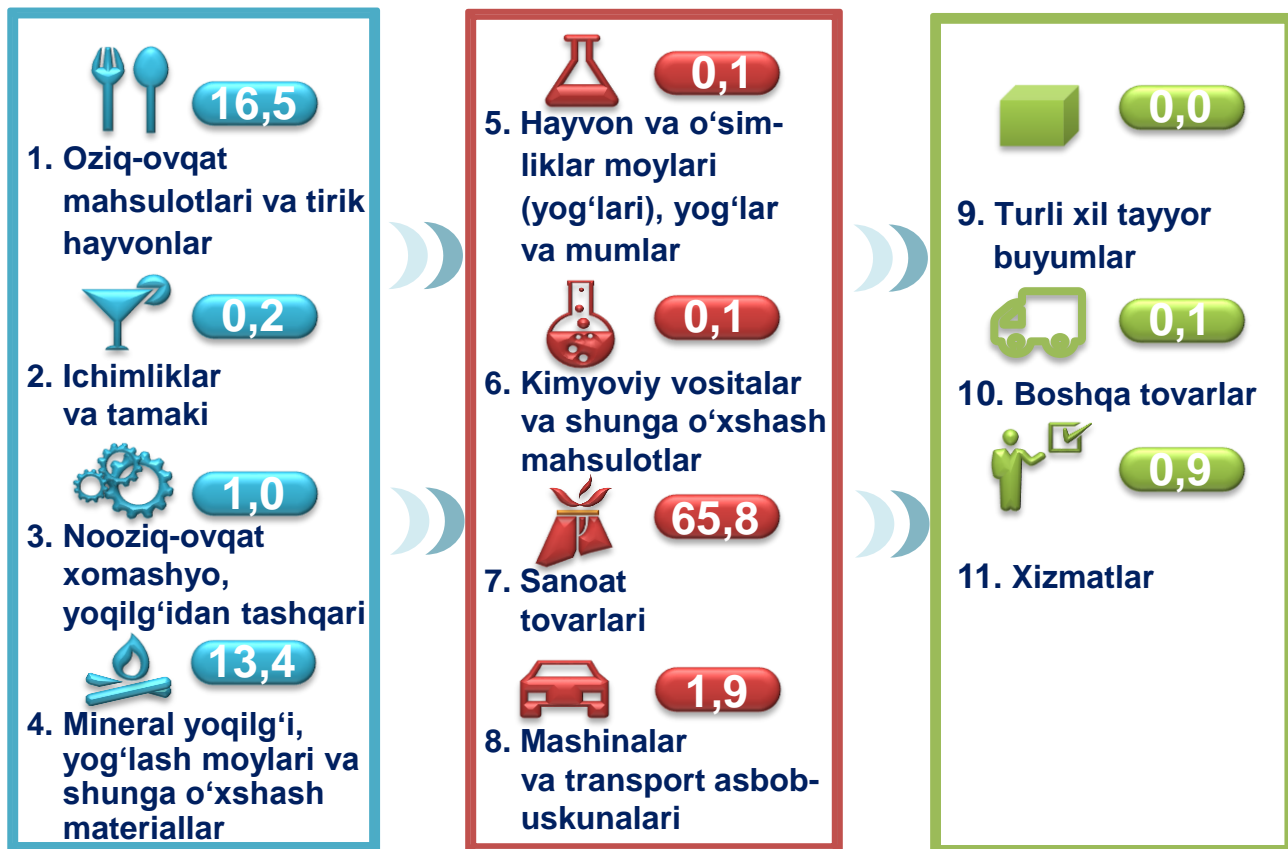
QASHQADARYO VILOYATI EKSPORTI

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksport bop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida eksportyorlar soni **175** taga yetdi va ular tomonidan **224646,7** ming AQSH dollari qiymatini va (2022- yilning mos davriga nisbatan **29,7** % ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2023- yil yanvar-iyul oylarida ulushi % da)

Qashqadaryo viloyatida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (**keyingi o'rinlarda TIF TN**) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (**keyingi o'rinlarda – XSST**) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

QASHQADARYO VILOYATINING XSST BO‘YICHA EKSPORTI TARKIBI

(yanvar-iyul oylari yillar kesimida)

XSST tarkibi	ming AQSH dollari		O‘zgarish sur‘ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami eksport	173214,6	224646,7	135,4	129,7	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	20942,3	37027,3	90,4	176,8	12,1	16,5
Ichimliklar va tamaki	419,1	576,4	4,5 m.	137,5	0,2	0,2
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	4850,0	2275,4	2,6 m.	46,9	2,8	1,0
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	7970,6	30141,4	63,2	3,8 m.	4,6	13,4
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	1015,8	82,3	89,9 m.	8,1	0,6	0,1
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	38,4	86,4	189,2	2,2 m.	-	0,1
Sanoat tovarlari	134420,2	147868,2	159,9	110,0	77,6	65,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	1126,4	4347,8	6,4 m.	3,9 m.	0,7	1,9
Turli xil tayyor buyumlar	127,7	7,3	4,0 m.	5,7	0,1	-
Boshqa tovarlar	4,8	272,8	120,5	56,8 m.	-	0,1
Xizmatlar	2299,3	1961,4	39,6	85,3	1,3	0,9

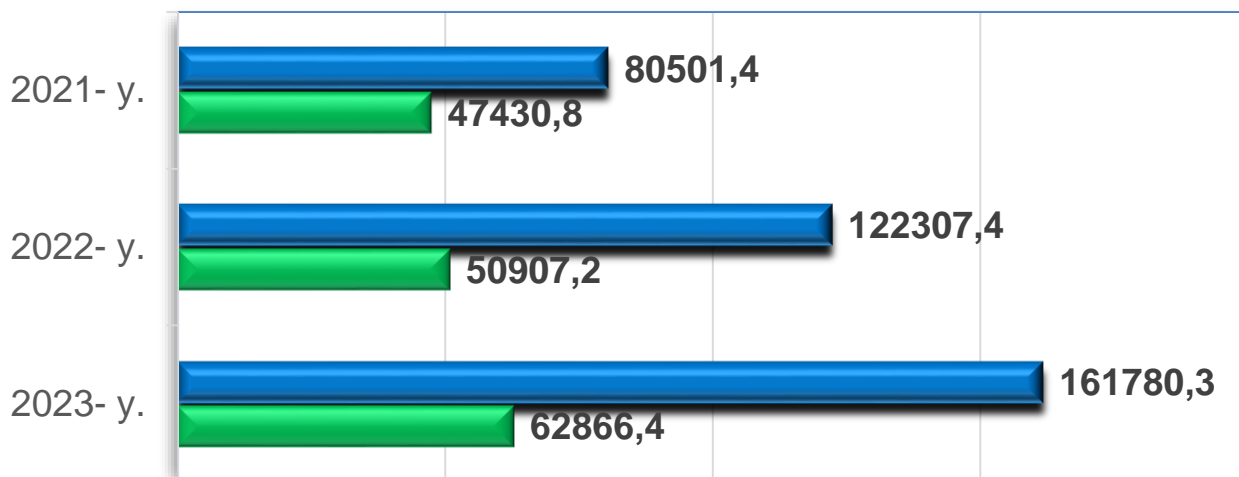
Eksport tarkibida tovarlar ulushi **99,1 %** ni tashkil etib, ulardan sanoat tovarlari (**65,8 %**), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**16,5 %**) va mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar (**13,4 %**) hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2023- yilning yanvar-iyul oylarida MDH mamlakatlariga **62866,4** ming AQSH dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qilinib, jami eksportning **28,0** % ini tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-iyul oylarida ming AQSH dollari, ulushi, % da)

■ Boshqa davlatlar ■ MDH davlatlari

2023- yil yanvar-iyul oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Turkiya, Rossiya Federatsiyasi, BAA, Polsha, Pokiston, Misr va Hindiston kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi **72,2** % ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar-iyul oylari % da)

QASHQADARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI *(yanvar-iyul oylari yillar kesimida)*

Davlatlar	ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Turkiya	65235,8	59919,0	182,4	91,8	1	1
Rossiya Federatsiyasi	30430,9	39377,5	160,4	129,4	2	2
Birlashgan Arab Amirligi	651,5	26325,2	5,2 m.	40,4 m.	17	3
XXR	12218,3	15583,5	86,3	127,5	4	4
Pokiston	5232,0	13840,5	71,2	2,6 m.	8	6
Polsha	6690,8	10632,0	2,7 m.	158,9	7	7
Qozog'iston	5220,9	10484,1	45,0	2,0 m.	9	5
Misr	990,6	7889,2	67,1	7,9 m.	14	9
Vetnam	1326,6	6890,4	-	5,2 m.	12	8
Eron Islom Respublikasi	12223,2	5302,0	2,1 m.	43,4	3	11
Hindiston	3558,0	4258,0	4,3 m.	119,7	10	13
Afg'oniston	9361,8	4129,5	101,7	44,1	6	10
Qirg'iz Respublikasi	9792,2	3519,6	2,2 m.	35,9	5	12
Tojikiston	694,7	2866,4	12,5	4,1 m.	16	14
Moldova Respublikasi	1575,5	1789,9	156,3	113,6	11	16
Marokash	-	1355,3	-	-	-	15
Ozarbajjon	1126,5	1345,7	-	119,5	13	18
Belarus Respublikasi	884,2	1223,4	2,0 m.	138,4	15	17
Turkmaniston	363,7	940,7	31,5	2,6 m.	18	19
Bangladesh	-	914,4	-	-	-	20

QASHQADARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI

(2023- yil yanvar-iyul oylari)*

	Hajm ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Qashqadaryo viloyati	224646,7	129,7	100,0
<i>hududlar:</i>			
G'uzor	3979,5	70,9	1,8
Dehqonobod	7333,0	2,4 m.	3,3
Qamashi	6747,9	65,5	3,0
Qarshi	41731,3	70,7	18,6
Koson	17921,2	85,0	8,0
Kitob	5713,4	172,8	2,5
Mirishkor	4544,0	79,9	2,0
Muborak	2780,3	46,9	1,2
Nishon	37737,9	22,8 m.	16,8
Kasbi	60669,0	2,5 m.	27,0
Ko'kdala	4608,9	103,0 m.	2,1
Chiroqchi	5576,3	146,7	2,5
Shahrisabz	5586,0	121,5	2,5
Yakkabog'	5017,3	88,9	2,2
Qarshi sh.	13309,7	73,9	5,9
Shahrisabz sh.	1355,1	133,8	0,6
Boshqalar	35,9	24,6	-

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Kasbi tumani **27,0 %** bilan **60669,0** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Shahrisabz shahri **0,6 %** bilan **1355,1** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So‘nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo‘shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O‘zbekiston uchun muhim soha bo‘lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo‘shilishini ta‘minlaydi.

To‘qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xom-ashyosini o‘rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo‘shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2023- yil yanvar-iyul oylari yakuni bo‘yicha **145862,5 ming** AQSH dollari to‘qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning **64,9 %** ini tashkil etib, o‘tgan yilga nisbatan **12,4 %** ga ko‘paydi.

Eksport qilingan to‘qimachilik mahsulotlari tarkibida ip kalava (**87,3 %**), tayyor to‘qimachilik mahsulotlari (**10,5 %**) asosiy ulushni egallagan.

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI (yanvar-iyul oylarida ming AQSH dollari)

		2022- yil	2023- yil
Jami		129707,6	145862,5
	Ip kalava	111981,8	127290,3
	Tayyor to‘qimachilik mahsulotlari	15681,3	15262,6
	Trikotaj mato	944,4	1487,9
	Gazlamalar	1100,1	1821,7
	Paypoq mahsulotlari	-	-

DAVLATLAR KESIMIDA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI (yanvar-iyul oylarida ming AQSH dollari)

		2022- yil	2023- yil	O‘shish sur‘ati, % da
	Turkiya	64650,7	59737,5	92,4
	Rossiya Federatsiyasi	17650,8	26287,9	148,9
	Polsha	6339,0	10256,6	161,8
	Misr	990,6	7889,2	7,9 m.
	Vetnam	1326,6	6890,4	5,2 m.
	Qirg‘iz Respublikasi	7515,7	2493,9	33,2
	XXR	10926,6	15043,8	137,7
	Marokash	-	1355,3	-
	Eron Respublikasi	10011,2	4873,5	48,7
	Tojikiston	234,7	1158,4	4,9 m.
	Moldova Respublikasi	1509,9	1789,9	118,5
	Belgiya	63,6	659,5	10,4 m.
	Bangladesh	-	914,3	-
	Pokiston	2443,8	597,8	24,5
	Boshqa davlatlar	6044,4	5914,5	97,9

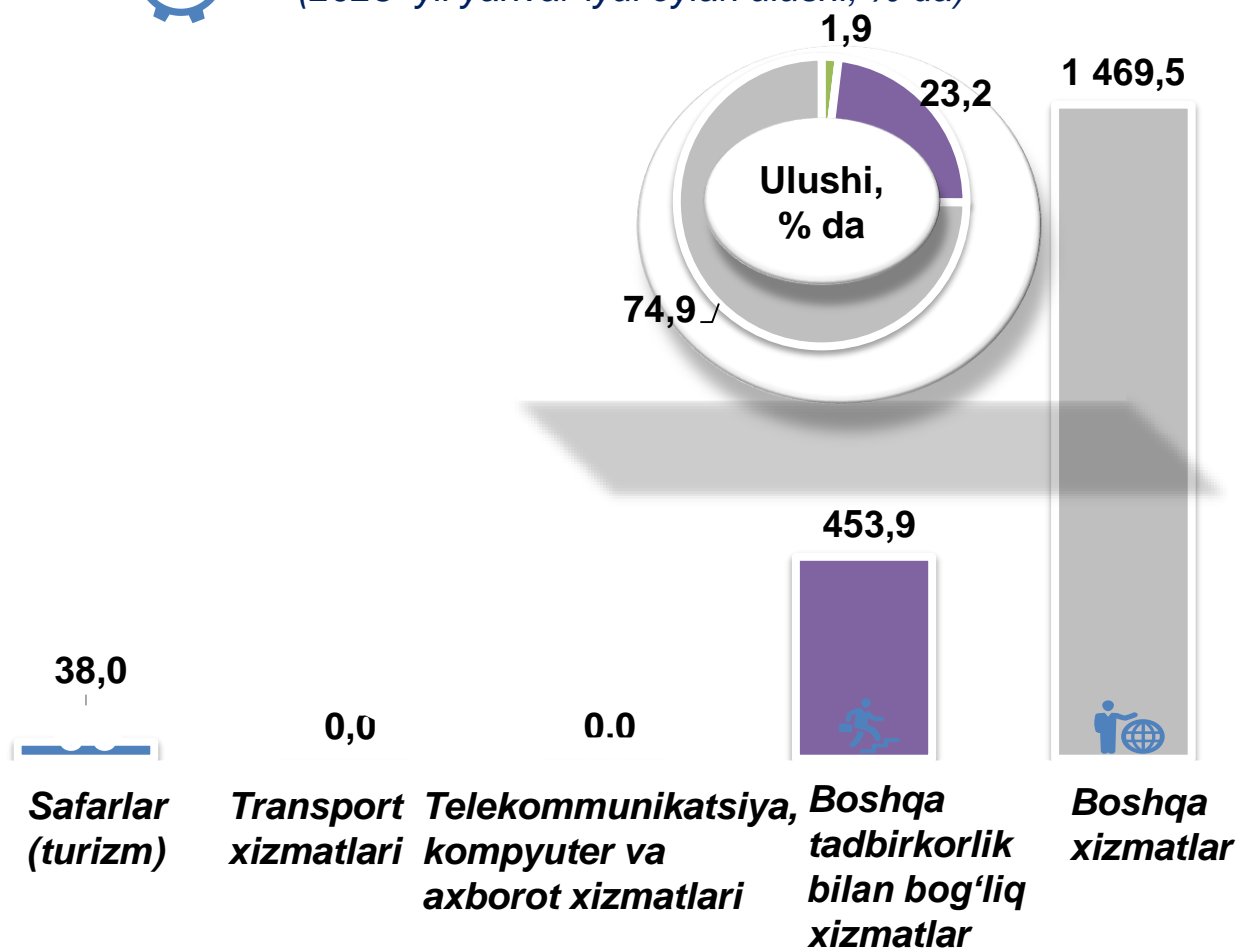
Viloyatning to‘qimachilik sanoatini diversifikatsiya qilish va tayyor mahsulotlar eksportini rag‘batlantirish borasidagi amaliy ishlar natijasida viloyatimizning ushbu sohadagi salohiyati va hamkor davlatlardagi to‘qimachilik bozoridagi ulushi oshib bormoqda.

To‘qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Turkiya (**40,9 % – 59737,5** ming AQSH dollari) va Rossiya Federatsiyasi (**18,0 % – 26287,9** ming AQSH dollari) davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy yetilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-iyul oylari ulushi, % da)

Xizmatlar eksporti hajmi **1961,4** ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining **0,9** % ini tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan **14,7** % ga kamaydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi boshqa xizmatlar (**74,9** %), boshqa tadbirkorlik bilan bog'liq xizmatlar (**23,2** %) va safarlar (turizm) (**1,9** %) hissasiga to'g'ri kelgan.

QASHQADARYO VILOYATINING IMPORTI

2023- yilning yanvar-iyul oylarida import hajmi **120952,8** ming AQSH dollarini va 2022- yilning mos davriga nisbatan **78,8 %** ni tashkil etdi. Import tarkibida eng katta ulush, sanoat tovarlari (**55,3 %**), mashinalar va transport asbob-uskunalari (**13,0 %**) hamda kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar (**9,9 %**) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI (2023- yil yanvar-iyul oylari ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2023- yilning yanvar-iyul oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan **32505,5** ming AQSH dollariga kamaydi va **120952,8** ming AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa **1268,0** ming AQSH dollariga yetdi.

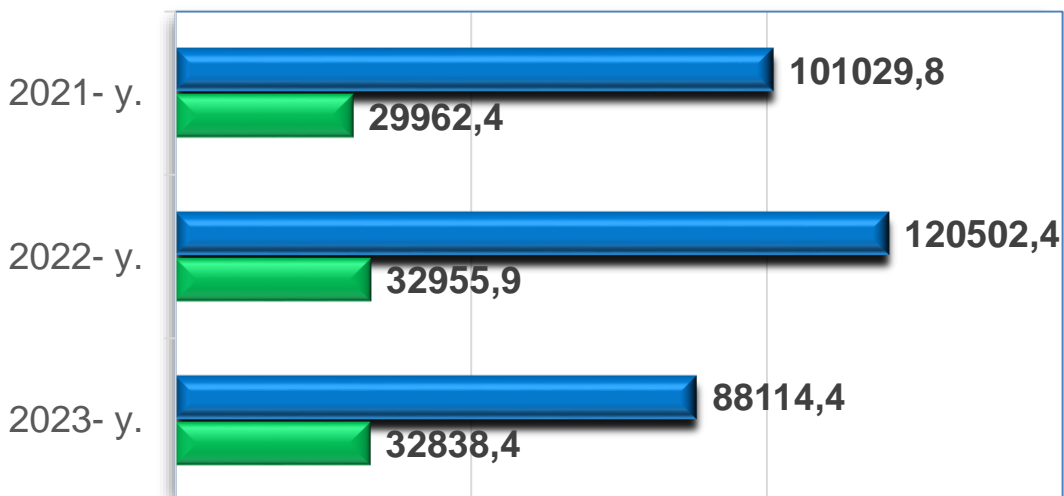
QASHQADARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI *(yillar kesimida yanvar-iyul oylari holati)*

XSST tarkibi	ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami import	153458,3	120952,8	117,2	78,8	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	11831,4	11935,4	97,9	100,9	7,7	9,9
Ichimliklar va tamaki	-	33,7	-	-	-	0,1
Yoqilg'idan tashqari nooziq-ovqat xomashyolar	911,9	953,9	61,9	104,6	0,6	0,8
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	4064,3	6097,5	153,3	150,0	2,7	5,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	628,7	858,3	174,2	136,5	0,4	0,7
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	14190,8	11999,8	110,1	84,6	9,2	9,9
Sanoat tovarlari	100647,1	66923,1	114,6	66,5	65,6	55,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	15814,2	15710,3	171,0	99,3	10,3	13,0
Turli xil tayyor buyumlar	4806,3	5007,5	107,9	104,2	3,1	4,1
Boshqa tovarlar	143,6	165,3	136,0	115,1	0,1	0,1
Xizmatlar	420,0	1268,0	-	3,0 m.	0,3	1,1

2023- yil yanvar-iyul oylari natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi **27,1 %** ni tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan **0,4 %** ga kamaydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-iyul oylarida ming AQSH dollari, ulushi, % da)

■ Boshqa davlatlar ■ MDH davlatlari

2023- yil yanvar-iyul oylarida Qashqadaryo viloyati **33** ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (XXR, Qozog'iston, Rossiya Federatsiyasi, Turkiya, Latviya, Koreya Respublikasi va Qirg'iz Respublikasi) jami importning **78,7 %** ni tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar-iyul oylari % da)

QASHQADARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI *(yillar kesimida yanvar-iyul oylari holati)*

Davlatlar	ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
XXR	54305,8	41226,1	142,6	75,9	1	1
Rossiya Federatsiyasi	14920,5	13842,5	111,1	92,8	3	4
Qozog'iston	9009,5	12813,1	76,6	142,2	5	2
Latviya	54,9	10907,6	5,2	198,7 m.	20	3
Turkiya	23231,2	9860,6	69,5	42,4	2	5
Germaniya	13178,7	4274,1	2,3 m.	32,4	4	6
Koreya Respublikasi	2492,5	3511,9	69,3	140,9	10	8
Litva	436,7	3210,7	70,7	7,3 m.	18	9
Qirg'iz Respublikasi	3391,6	3036,5	2,9 m.	89,5	7	7
Italiya	2464,9	2182,5	192,2	88,5	11	12
Belarus Respublikasi	582,2	1759,2	124,0	3,0 m.	16	13
Amerika Qo'shma Shtatlari	1015,2	1605,5	73,2	158,1	14	10
Yaponiya	3461,1	1451,7	3,9 m.	41,9	6	11
Eron Islom Respublikasi	3132,6	1328,7	157,7	42,4	8	15
Hindiston	3049,7	1293,1	7,1 m.	42,4	9	17
Kanada	898,5	1275,6	58,6	142,0	15	14
Pokiston	184,8	1021,1	57,2	5,5 m.	19	18
Polsha	1258,8	1020,3	4,4 m.	81,1	13	16
Niderlandiya	1548,3	849,7	148,1	54,9	12	19
Fransiya	520,7	704,1	17,0	135,2	17	20

QASHQADARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI

(2023- yil yanvar-iyul oylari)

	Hajm ming AQSH dollari	O'sish sur'ati , % da	Ulushi, % da
Qashqadaryo viloyati	120952,8	78,8	100,0
<i>hududlar:</i>			
G'uzor	12419,7	146,8	10,3
Dehqonobod	5568,4	168,5	4,6
Qamashi	2235,8	81,7	1,8
Qarshi	7203,3	31,7	5,9
Koson	1576,0	11,0	1,3
Kitob	15958,8	48,2	13,2
Mirishkor	3382,5	37,1	2,8
Muborak	1199,8	121,3	1,0
Nishon	14462,0	8,5 m.	12,0
Kasbi	9116,2	56,4	7,5
Ko'kdala	447,9	123,0	0,4
Chiroqchi	751,6	32,2	0,6
Shahrisabz	590,7	25,4	0,5
Yakkabog'	9530,8	198,5	7,9
Qarshi sh.	34081,0	127,5	28,2
Shahrisabz sh.	2428,3	56,6	2,0
Boshqalar	-	-	-

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Qarshi sh. 34081,0

Kitob 15958,8

Nishon 14462,0

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Ko'kdala 447,9

Shahrisabz 590,7

Muborak 1199,8

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Qarshi shahri **28,2 %** bilan **34081,0** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Ko'kdala tumani **0,4 %** bilan **447,9** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

MASHINALAR VA TRANSPORT ASBOB-USKUNALARI IMPORTI

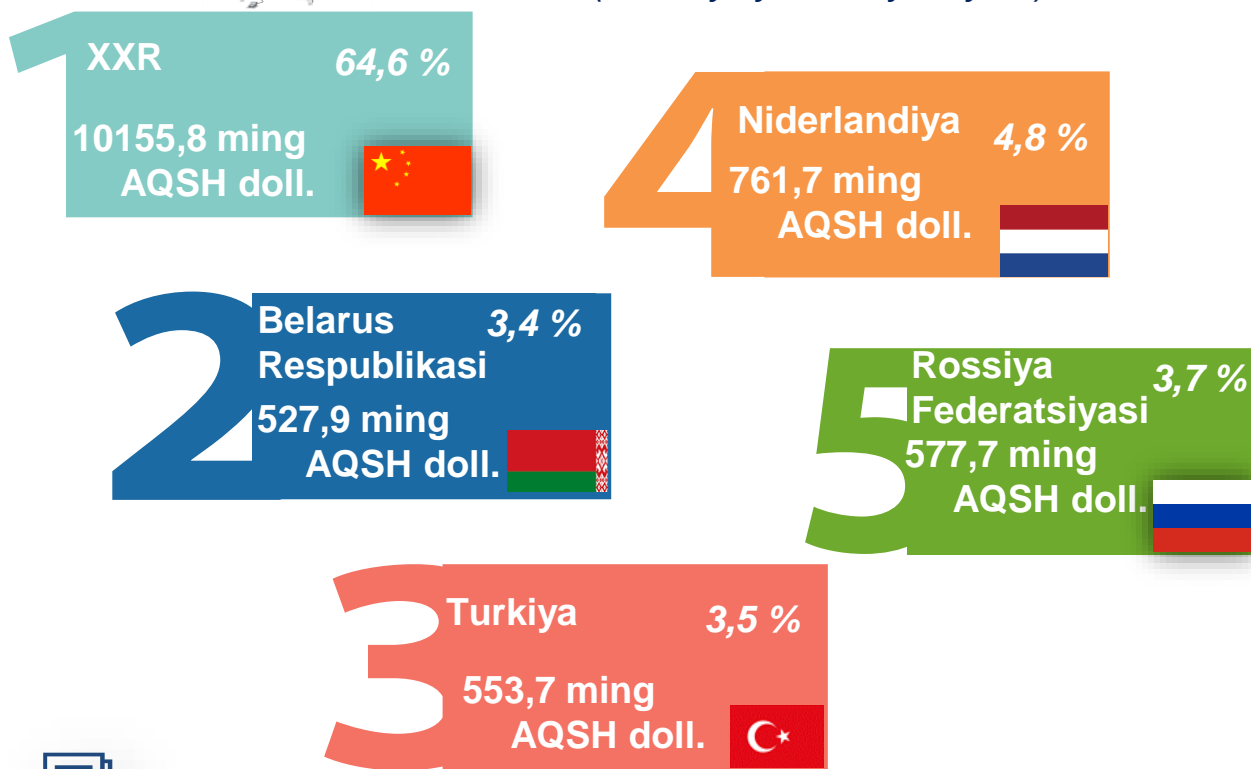

Qashqadaryo investitsiya muhitining yaxshilanib borayotgani sari va ushbu sohada amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida mashina va asbob-uskunalar importining oshishi tabiiy hol.

Jumladan, 2023- yil yanvar-iyul oylarida import tarkibida mashinalar va transport asbob-uskunalar hajmi **15710,3** ming AQSH dollarini tashkil etib, 2022- yilning shu davriga nisbatan **0,7** % ga kamaydi va importning umumiy hajmidagi ulushi **13,0** % ga yetdi.

MASHINA VA TRANSPORT ASBOB-USKUNALARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2023- yil yanvar-iyul oylari)

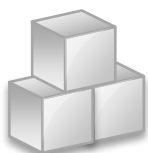
2023- yil yanvar-iyul oylarida mashina va transport asbob-uskunalar importi hajmi o'tgan yilning shu davriga nisbatan **103,9** ming AQSH dollariga kamaydi. Ushbu tovarlarni Qashqadaryo viloyatiga yetkazib berishning asosiy qismi XXR – **10155,8** ming AQSH dollari (**64,6** %), Belarus Respublikasi - **527,9** ming AQSH dollari (**3,4** %) va Turkiya – **553,7** ming AQSH dollari (**3,5** %) kabi davlatlarga to'g'ri keldi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2023- yil yanvar-iyul oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi **66923,1** ming AQSH dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan **33,5** % ga kamaydi hamda importning umumiy hajmidagi ulushi **55,3** % ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR

(2023- yil yanvar-iyul oylari ulushi, % da)

24778,1 ming
AQSH doll.
ulushi – 37,0 %

8709,6 ming
AQSH doll.
ulushi – 13,0 %

6778,8 ming
AQSH doll.
ulushi – 10,1 %

XXR

Turkiya

Rossiya
Federasiyasi

10483,8 ming
AQSH doll.
ulushi – 15,7 %

2529,1 ming
AQSH doll.
ulushi – 3,8 %

Latviya

Koreya
Respublikasi

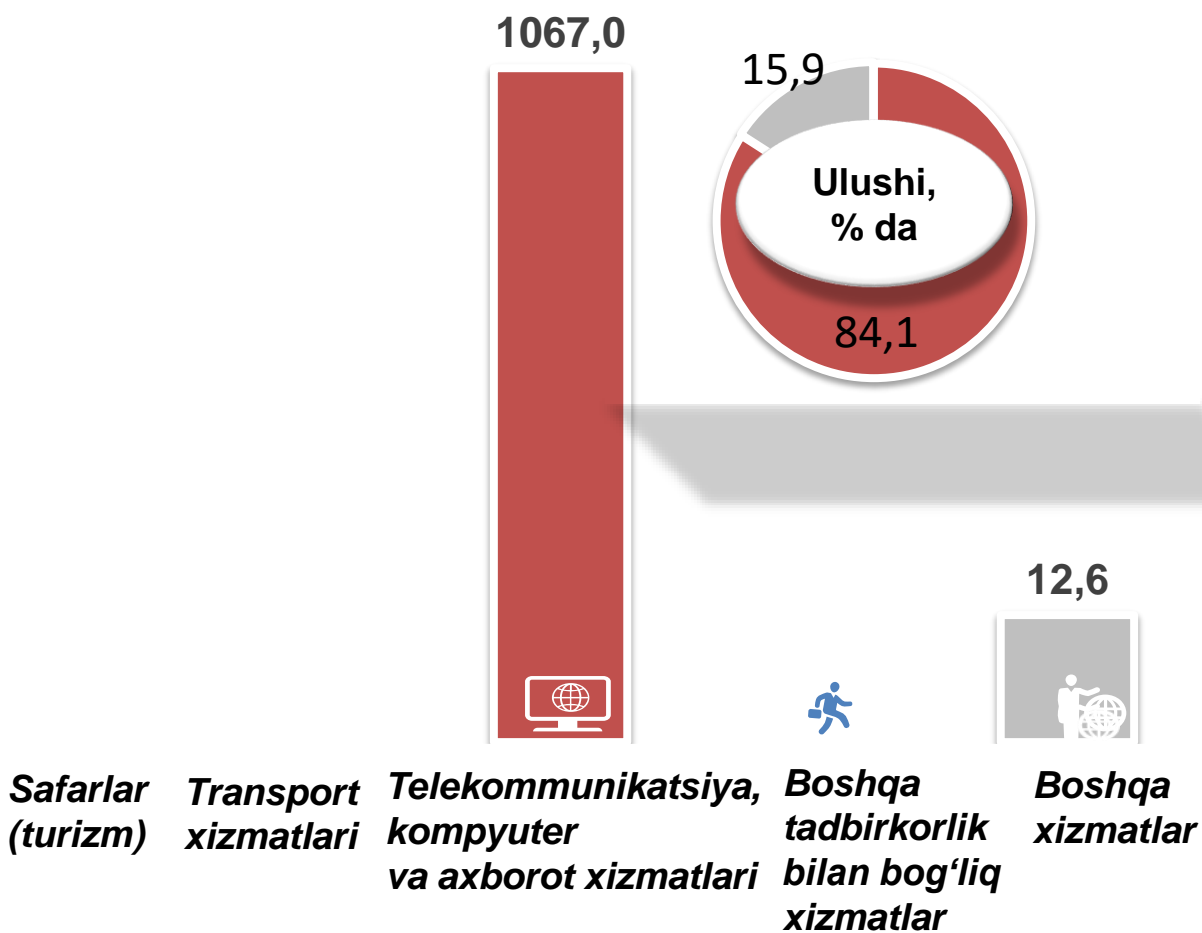

2023- yil yanvar-iyul oylarida sanoat mahsulotlari importi hajmi o'tgan yilning shu davriga nisbatan **33724,0** ming AQSH dollariga kamaydi. Ushbu tovarlarni Qashqadaryo viloyatiga yetkazib berishning asosiy qismi XXR- **24778,1** ming AQSH dollari (**37,0** %), Turkiya - **8709,6** ming AQSH dollari (**13,0** %) va Rossiya Federasiyasi – **6778,8** ming AQSH dollari (**10,1** %) kabi davlatlarga to'g'ri keldi.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI

(2023- yil yanvar-iyul oylari ulushi, % da)

2023- yilning yanvar-iyul oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi **1268,0** ming AQSH dollarini yoki jami import hajmining **1,1** % ini tashkil etdi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari (**84,1** %), ga tegishli bo'ldi.